

20 юни 2017 г.

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ**АИКБ се включва в призива за спешно предприемане на мерки за облекчаване достъпа на чуждестранни работници**

В качеството си на най-представителна на национално равнище работодателска организация, пълномощник на интересите на повече от 10 хил. компании с над половин милионен персонал, който е ангажиран в 3/4 от икономическите дейности, Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) нееднократно е изразявала тревога за драматично нарастващия недостиг на човешки ресурси в родната икономика. Този недостиг все повече излиза на преден план като първи и главен задържащ нашето по-ускорено развитие фактор. Затова е вече наистина неотложно да се вземат мерки, включително законодателни, за облекчаване на вноса на работници и специалисти от трети страни, които да компенсират емиграцията и да променят, поне временно и отчасти, неблагоприятните тенденции в пазара ни на труда.

Като поредна стъпка в търсенето на изход от ситуацията, днес **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) изпрати писмо до министъра на труда и социалната политика Бисер Петков** относно повишаване на възможностите за достъп на квалифицирана работна сила до българския пазар на труда с цел постигане на баланс между търсене и предлагане. То е изпратено съвместно с работодателските организации, членуващи в Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР).

В писмото се подчертава, че ръководени от стремежа за по-балансиран пазар на труда и намаляване на дисбалансите между търсене и предлагане на квалифицирана работна сила, както и притеснени от все по-ограниченото предлагане на качествени кадри за реалния сектор, което се отразява негативно на българската икономика, **Асоциация на организациите на българските работодатели (АОБР) се обръща с призив за спешно предприемане на мерки за облекчаване достъпа на чуждестранни работници посредством сключване на спогодби за обмен на работна сила със заинтересовани страни като Молдова, Украйна и Армения или по друг подходящ начин.**

От 1991 г. България изнася квалифицирана работна сила по различни спогодби с Германия, Швейцария, Испания, Великобритания, Франция и Израел основно в областта на транспорта, строителството, машиностроенето, туризма и здравеопазването. Към днешна дата тенденциите са обърнати и от нетен износител на работна сила българският бизнес изпитва остър недостиг на квалифицирани работници. Само в изброените сектори недостигът е *над 45 000 специалисти*. **“Липсата на квалифицирани кадри се превърна в проблем номер едно за българския бизнес и главен, ограничаващ икономическия растеж фактор“**, се изтъква в писмото.

След задълбочено проучване на опита в различни европейски държави, българските работодатели твърдят, че България вече закъснява с преговорите и приемането на процедури за привличане на специалисти от трети страни.

Например **Молдова** има подписани шест двустранни споразумения за трудова миграция с: Руската федерация (1993 г.), Украйна (1993 г.), Беларус (1994 г.),

Азербайджан (2005 г.), Италия (2011 г.) и Израел (2012 г.). Считано от 2009 г. България има подписан договор с Молдова за социално осигуряване, който само би улеснил подписването на двустранно споразумение за обмен на работна сила.

Структурата на работниците, които имат желание да работят зад граница, са предимно:

- млади хора - съставени от икономически активното население на Молдова като с най-висок дял на мигрантите (79%) са лицата на възраст от 18 до 44 години.

- лица с квалификация - отличителен белег на миграцията от Молдова е, че значителна част от тези, които напускат страната, са сравнително добре образовани; 28% от всички мигранти - са завършили университети, 63% - средно образование или професионално/техническо образование.

Броят на молдовски мигранти е около 600 000 като от тях около 109 000 са в сезонна заетост. По сключените спогодби например, 88 000 работят в Руската федерация, 7700 - в Италия и т.н.

Армения също има подписани няколко споразумения за износ на работна сила:

- Спогодба за временна заетост на граждани за работа извън техните страни между Армения и Беларус от 2000 г.;

- Спогодба между правителството на Украйна и правителството на Република Армения за работа извън границите на техните страни от 1995 г.

Основната дестинация за емиграция от Армения през последните години е Русия. Годишно между 50 000-60 000 арменци започват работа в чужбина, като по-голяма част от този поток (93-97%) се насочва към Русия, САЩ, Украйна и дори към Турция.

С **Украйна** България също има сключена спогодба за социално осигуряване. В началото на 2017 г. при среща между служебния министър на труда Гълъб Донев и представители на национално представителните организации на работодателите беше посочено, че има предприети стъпки към подписване на спогодба с Украйна, но към днешна дата от страна на МТСП не е постъпвала друга информация.

От друга страна, за сравнение, други страни членки от последните вълни на приемане в ЕС отдавна сключват спогодби за приемане на работна сила от други страни. Например през 2009 г. Словакия сключва споразумение за наемане на висококвалифицирани – лекари от Украйна. От 2010 г. Словения наема висококвалифицирани работници от Босна и Херцеговина на базата на сключено двустранно споразумение. Чехия има споразумения и сътрудничи успешно с Украйна и Словакия. Полша има споразумения с Украйна и Беларус.

Към днешна дата единствено България изостава от тази тенденция за привличане на висококвалифицирани специалисти на основата на двустранни споразумения или чрез други инструменти като например т.н. зелена карта.

Въпреки, че законодателството на ЕС по отношение висококвалифицираните работници от трети страни се разви през последните години въз основа на въвеждането на Директивата за синята карта, все още прекомерната бюрокрация и често завишените изисквания спират нейното пълноценно прилагане.

Българските работодатели считат, че българското правителство в лицето на Министерство на труда и социалната политика следва да стартира преговори с посочените страни за привличане на висококвалифицирана работна сила в няколко насоки:

1. Въвеждане на т. нар. зелена карта за привличане на имигранти от конкретни трети страни подобно на Чехия, която въвежда подобна карта още през 2008 г.;

2. Карта за реинтеграция на лица с български произход, която да даде право на такива лица по-бързо да се реинтегрират, да се установят и да започнат да работят, подобно на опита на Полша.;

3. Сключване на двустранни споразумения за обмен на работна сила с цел облекчен достъп до пазара на труда за сезонна и/или едногодишна заетост на чужди граждани в сектори с недостиг на квалифицирана работна ръка като машиностроене,

електротехника, туризъм, здравеопазване и др. подобно на всички останали страни членки.

В заключение, в писмото се изразява очакване към министъра на труда и социалната политика и към неговия екип да подкрепят българските интереси и да помогнат на българската икономика да се издигне на по-конкурентоспособно ниво, целящо икономически растеж и конвергенция.